

Plenum

Tisdag 4.5.2021 kl. 13.59—19.04

6. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

Regeringens proposition RP 73/2021 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Tarja Filatov: Ärende 6 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till social- och hälsovårdsutskottet, som grundlagsutskottet och ekonomiutskottet ska lämna utlåtande till.

För remissdebatten reserveras nu 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet. — Vi inleder debatten, minister Kiuru, varsågod.

Debatt

16.06 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus antoi perjantaina 30.4.21 eduskunnalle esityksen laeiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan tartuntatautilain 58 d §:n 4 momentin 1 kohtaa muutettavaksi siten, että lähikontakteilla tarkoitettaisiin jatkossa ihmisten oleskelua kasvotusten tai samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan. Muutoksen myötä kahden metrin etäisyyttä toisiin henkilöihin ei edellytetäisi alueellisesti tai toiminnallisesti rajatuissa ulkotiloissa. Kahden metrin turvaväli koskisi siis vain sisätiloissa tapahtuvaa toimintaa. Ehdotettu muutos mahdollistaisi nykyistä paremmin erilaisten ulkotiloissa järjestettävien tapahtumien ja urheilu- ja liikuntapalveluiden järjestämisen tautitilanteen nyt parantuessa.

Tällä hetkellä tartuntatautilain väliaikaiset säännökset ovat voimassa 30.6.21 saakka, mutta covid-19-epidemiatilanteen yhä jatkuessa säännösten voimassaolon jatkaminen on edelleen tarpeen, kuitenkin tällä äsken todetulla korjauksella. Sen vuoksi esityksessä ehdotetaan voimassa olevien 58 a—58 h ja 59 a—59 e §:ien sekä 91 §:n 1 momentin voimassaolon jatkamista 31.12.21 saakka.

Arvoisa puhemies! Uusien covid-19-tapausten määrä on kääntynyt viimeisten viiden viikon aikana Suomessa selvästi laskuun, mikä on merkki siitä, että epidemia on tällä hetkellä rauhoittumassa. Annetut suositukset ja rajoitukset ovat tuottaneet lopulta tulosta ja nyt estävät reilusti tartuntojen syntymistä. Myös koronavirusrokotusten eteneminen näkyy erityisvastuualueilla. Koko maassa jo yli 88 prosenttia 70 vuotta täyttäneistä on saanut yhden rokotuksen, ja maassamme rokoteohjelma etenee tiukkaan tahtiin.

Vaikka valtakunnallinen ilmaantuvuus on pienentynyt, Suomessa esiintyy kuitenkin suuria alueellisia eroja ilmaantuvuudessa ja epidemian ajallisessa kehityksessä. On huo-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

mattava esimerkiksi, että tämän päivän tilastojen mukaan kuudella alueella ollaan yli 50:n ilmaantuvuudessa, siis 50:n ja 100:n ilmaantuvuuden välissä, per kaksi viikkoa 100 000:ta kohti, ja samaan aikaan on huomioitava, että kahdella alueella ollaan lähes 50:ssä ilmaantuvuudeltaan. Ja näin voikin sanoa, että Suomen ilmaantuvuus on vieläkin korkea lähes 50—100:n alueilla, joita on siis kahdeksan tällä logiikalla. Se on 21 alueesta vielä aivan liian paljon.

Tilanne voi myös muilla, perustason ja kiihtymisvaiheessa olevilla alueilla heiketä nopeastikin, mikäli ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät merkittävästi ja tartunnat pääsevät leviämään väestössä vapaammin. Lisäksi Suomessa jo havaitut ja viime viikkoina yleistyneet virusmuunnokset tuovat huomattavaa epävarmuutta näihin juuri kuvailemiini positiivisiin näkymiin perustason alueidenkin osalta. Se riski, että muuntoviruksia esiintyy Suomessa kaikissa maakunnissa, on tänä päivänä totta, ja myös näiden virusvarianttien osalta tilanne saattaa äityä epävarmaksi ja heikkenevään suuntaan. Herkimmin tarttuva brittivariantti on levinnyt Suomessa laajasti, ja sen leviämisestä valtavirukseksi aiemmin kiertäneen viruskannan sijaan on selkeitä havaintoja.

Kuten maaliskuussa uhkasi Suomessa käydä ja kuten useissa maissa on jo käynyt, juuri virusmuunnokset ovat voineet saada aikaan vakavien tautitapahtumien lisääntymistä ja aiheuttaneet nimenomaan sairaala- ja tehohoidon kapasiteetin nopeaakin ylikuormittumista. Kapasiteetin ylikuormittuminen aiheuttaa paitsi koronatartunnan saaneiden hoidon vaarantumisen myös muista sairauksista kärsivien hoidon viiveitä ja hoidon laadun huomattavaa heikkenemistä.

Arvoisa puhemies! Loppuvuoden epidemiatilannetta ei voida tässä vaiheessa tietenkään täysin ennustaa. Maailmalta on jo nähtävissä esimerkkejä tilanteista, joissa covid-19-epidemia on lähtenyt räjähdysmäisesti kasvuun sen jälkeen, kun epidemia on ensin laantunut ja rajoitustoimia on purettu, ja tämä osoittaa sen, että paranevasta tautitilanteesta huolimatta tartuntamäärät voivat lähteä yllättäen kasvuun ja epidemiatilanne voi pahentua lyhyessäkin ajassa merkittävästi.

Esityksessä mainitulla rajoitussäätelyllä ei pystytäkään vaikuttamaan koronaviruksen leviämiseen, mutta rajoitukset ovat selvästi olleet tarpeen ja välttämätön osa julkisen vallan eri alueille ulottuvien suositusten, rajoitusten ja velvollisuuksien muodostamaa keinovalikoimaa. On otettava huomioon, että mitä voimakkaammin säännökset puuttuvat perusoikeuksiin, sitä korkeampi on niiden soveltamiskynnys. Säännösten voimassaolo ei itsessään merkitse rajoitustoimien käyttöönottoa, mutta ne ovat keinovalikoimassa mukana.

Arvoisa puhemies! Tartuntatautilain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja. Toimenpiteiden tulisi olla lähtökohtaisesti ennakkoivia, jotta epidemian leviämistä voitaisiin tehokkaasti estää. Näin ollen tilanteessa, jossa covid-19-epidemia on edelleen maailmanlaajuisesti merkittävä uhka ihmisten terveydelle ja hengelle, ja tilanteessa, jossa uusia virusmuunnoksia löydetään edelleen, on välttämätöntä, että viranomaisilla on laissa säädettyjä keinoja epidemian leviämisen estämiseen ja ehkäisemiseen, mikäli epidemiatilanne Suomessa pahenisi uudelleen. Tällä tavoin voidaan ennakkoivasti ja oikea-aikaisesti ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin ihmisten hengen ja terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi. Ennakoivat ja oikea-aikaiset toimet voivat pelastaa ihmishenkiä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

16.13 Mia Laiho kok: Arvoisa rouva puhemies! Tällä lakiesityksellä, joka on käsittelyssä, tartuntatautilain 58 d §:ää muutettaisiin ja tartuntatautilakia väliaikaisesti muutettaisiin niin, että useat tartuntatautilakiin tehdyt muutokset olisivat voimassa vuoden loppuun saakka. Tämä on merkittävä lakiesitys, vaikka se onkin väliaikainen, koska se koskettaa merkittävää määrää yrityksiä, elinkeinonharjoittajia ja työntekijöitä.

Epidemiatilanne tällä hetkellä on onneksi menossa suotuisampaan suuntaan, kuten ministeri Kiuru äsken kertoikin. Monet yrittäjät ovat kuitenkin olleet erittäin tukalassa ja ahdistavassa tilanteessa jo vuoden ajan, sekä ravintolayrittäjät että myös eri liikunta-alojen yrittäjät, tapahtuma-alojen yrittäjät, ja tällä lain jatkolla kyllä aiheutetaan lisää huolia ja ahdistusta, mielenterveysongelmia näille yrittäjille, kun he joutuvat jatkuvasti elämään koko loppuvuoden siinä pelossa, milloin heidän toimintaansa tullaan taas rajoittamaan.

On ymmärrettävää, että osa näistä toimista pidetään voimassa liittyen esimerkiksi terveyturvallisiin käytänteisiin, mutta kyllä täällä on joukossa varsin rankka lakiesitys, jonka mukaan asetuksella pystytään määräämään esimerkiksi ravintoloita sulkemaan ovensa jo kello 19.00 ja alkoholitarjoilu aikaisemmin. Tämä on kyllä ruokaravintoloille aivan merkittävä asia, ja moni yritys on jo mennyt nurin. Moni työntekijä on tullut lomautetuksi ja irtisanotuksi, ja tämä kyllä varmasti osaltaan on edesauttamassa sitä, että moni työntekijä tullaan edelleen irtisanomaan, ja valitettavasti nämä työntekijät ovat usein niitä, jotka ovat nuoria ja joilla voi olla monia eri työsuhteita ja palkkataso ei ole edes kovin korkea.

Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta oli hyvin tarkka näitten tartuntatautilain muutosten voimassaolosta nimenomaan sen takia, että pitää olla välttämätöntä ja oikea-aikaista, kun lähdetään rajoittamaan elinkeinotoimintaa, ja olisi nyt tärkeää, että huolellisesti arvioidaan perustuslakivaliokunnassa, voidaanko näin pitkälle ajalle antaa tällaista mandaattia ministeriölle ottaa käyttöön uudelleen näin rankkoja toimenpiteitä, ilman että sitä arvioidaan välillä eduskunnassa.

Nämä ovat voimassa kesäkuun loppuun, ja se on tietenkin juuri tuossa kesän korvalla, mutta eivät eduskunnan kesätauat saa olla määrittelemässä sitä, miten lain säätämistä tehdään, jos sille on tarvetta. Tarvittaessa pitää sitten uudestaan kokoontua tänne, jos tilanne pahenisi uudestaan.

Arvoisa puhemies! Nostan tässä esille myöskin rajaturvallisuuden, koska tällä hetkellä rajoilla on sisärajavaalvonta ja matkustajamäärät ovat hyvin pienet ja tällä hetkellä rajat pystytään hoitamaan, mutta kun sisärajavaalvonnasta luovutaan, niin rajojen liikennemäärät kasvavat oleellisella tavalla, ja jos silloin eivät ne turvalliset rajakäytännöt ole käytössä, niin sieltä tulee uutta virusmuunnosta. Kysynkin tässä, mikä on reilua ja oikeudenmukaista. Jos rajoille ei saada riittäviä toimia, sen seurauksena mahdollisesti taas uudelleen joudutaan näihin rankkoihin rajoittamistoiimiin, jotka yrittäjien, elinkeinonharjoittajien lisäksi kohdistuvat siinä yhteydessä todennäköisesti myös lapsiin ja nuoriin. Tämä rajojen koronavuotomahdollisuus on saatava tukittua, ja sen pitäisi olla ensisijainen toimenpide, ja on ministeriön ja hallituksen vastuulla saada Suomen raja pitämään.

Arvoisa puhemies! Vielä nostan tässä esille kasvomaskeja. Kun tässä tartuntatautilakia taas ollaan päivittämässä, niin miksi niitä kasvomaskeja ei tähän voitu nostaa lain tasolle, koska se olisi ollut yksinkertaista tehdä? Nyt jälleen kerran, monettako kertaa, tätä tartuntatautilakia ollaan täällä eduskunnassa käsittelemässä, ja olisi ollut pieni vaiva nostaa se lain tasolle. Ihmisetkin ovat jo tottuneet maskeja käyttämään.

Nostan vielä loppuun esille ennakoitavuuden yritystoiminnassa. Se on erittäin tärkeää. On ollut aivan luokattoman huonosti tietoa etukäteen siitä, millaisilla rajoitteilla elinkei-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

notoimintaa voidaan harjoittaa sekä yrittäjien että työntekijöiden suhteen, ja se on tälläkin hetkellä epävarmaa, ja tämä lakiesitys tulee jatkamaan sitä epävarmuutta valitettavasti jatkossakin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

16.20 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Jäin kyllä odottamaan kovasti, mitä kokoomus tässä yhteydessä ehdottaa, mutta ehkä kuulemme sen myöhemmin. On jotenkin kovin helppoa olla oppositiossa tällaisen aikana, kun syntyy semmoinen käsitys, että tämä myönteinen kehitys, joka on saatu viidessä viikossa aikaiseksi, on ikään kuin tullut itsestään täysin riippumatta siitä, että täällä on otettu käyttöön aika voimakkaitakin rajoituksia, joita silloin käyttöön otettaessa myös arvosteltiin sieltä salin oikealta laidalta aika voimakkaasti. Mutta ne ovat tuottaneet, toki yhdessä rokotusten kanssa, sen hyödyn, että meillä on tällä hetkellä ilmaantuvuus alle 60:ssä, kun se kävi korkeimmillaan 175:ssä — se on aivan dramaattinen muutos viidessä viikossa, ja ei ole sattumaa, että se on tullut sen jälkeen, kun meillä otettiin näitä voimakkaimpia rajoituksia käyttöön. Jotenkin tuntuu siltä, että kun puhumme välineistä, joita meillä täytyy olla käytössä sitä varten, jos tilanne huononee, niin sitten ne taas demonisoidaan ja nähdään erittäin huonoina.

Toteaisin, että meillä on tällä hetkellä tilanne semmoinen, että tämä koko maan ilmaantuvuusluku, siis 100 000:ta asukasta kohti kahdessa viikossa, on 55, joka on varsin hyvä, mutta Päijät-Hämeessä se on 97, Uudellamaalla 90, Varsinais-Suomessa 82, Länsi-Pohjassa 75 ja Pirkanmaalla 59. Nämä ovat yli tämän 55 kaikki, ja näillä alueilla asuu 3 miljoonaa suomalaista. Eli ei tämä korona nyt valitettavasti ole ohi, ei meillä eikä muualla maailmassa. Aiemmassa keskustelussa viittasin siihen itseäni hätkähdyttävään uutiseen, kun Baijerissa peruutettiin syys—lokakuussa heidän valtava massatapahtumansa Oktoberfest, jossa käy noin 5—6 miljoonaa vierailijaa vuosittain. Se tuntui kovin kaukaiselta, ja moni meistä oli ajatellut varmasti, että niin Suomessa kuin Keski-Euroopassakin korona on ohi kyllä viimeistään sitten syksyllä. Näinhän sitä koko aika me toivomme, että se on ohi jossakin vaiheessa, mutta tämmöisiinkin aika radikaaleihin johtopäätöksiin siellä kokoomuksen sisarpuolueen yksinvaltaisesti hallitsemalla alueella on jouduttu kuitenkin menemään.

Eli kyllä minä peräisin nyt vastuuta tähän asiaan. On erittäin hyvä, että me jatkamme tätä lainsäädäntöä näiltä osin, teemme sen pienen hienosäädön, mikä liittyy etäisyyksiin siellä ulkotiloissa. Kysymyshän on, niin kuin jo sanoin, siitä, että meillä pitää olla välineet. Ei niitä välineitä käytetä, ellei ole tarpeellista. On siellä tartuntatautilaissa monta muutakin aika kovaa pykälää, joita sitten muissa pahoissa tilanteissa voidaan käyttää: siellä on eristämispykälät ja siellä on monia muita. Eihän se tarkoita, kun ne pykälät ovat siellä, että ihmisiä laitettaisiin johonkin eristykseen tai karanteeniin, ellei semmoiseen ole joitain oikein erityisiä perusteluja. Sen takia nämäkin pykälät pitää olla meillä välineistössä, jotta niitä tarvittaessa voidaan soveltaa. Tästähan yksinkertaisimmillaan tässä asiassa on kysymys. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen.

16.23 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Lindén edellä totesi, niin välineistöä varmasti edelleen tarvitsemme, eikä tämä covid-epidemia valitettavasti

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

vielä ohi ole, vaikka hyvään suuntaan kyllä koko ajan mennään ja toivottavasti pian pääsimme tästä eroon.

Mutta se, mikä itseäni tämänkin esityksen kohdalla huolestuttaa, on se, onko meillä ymmärretty riittävän hyvin liikunnan, urheilun myönteiset vaikutukset kansanterveyteen, koko väestön fyysiseen ja henkiseen terveyteen. Olen kyllä huolestunut siitä, että mielestäni meillä on ollut jonkin verran ylimitoitettuja rajoituksia nimenomaan liikunnan osalta, eli on suljettu esimerkiksi kuntosaleja tai suuria liikuntatiloja, joissa olisi voitu turvavälein ja tehostetulla hygienialla tätä liikuntaa jatkaa. Toki ulkoliikunta on aina suositeltavaa, mutta eivät kaikki sitä harrasta, ja jos ajatellaan myös tämän vakavamman covid-taudin ehkäisyä, niin Suomessa tehohoitoon joutuneista yli 80 prosenttia on ylipainoisia ja jo ihan ylipaino-ongelman hallitsemisessa on tärkeä kiinnittää huomiota tähän liikuntaan.

Hiukan minua huolestuttaa tässä se, että tässä kuitenkin uutena asiana nyt määritellään sisällä tapahtuvat kontaktit alle kahden metrin etäisyydellä kiellettäväksi ja tämä tulee jo melko alhaisen ilmaantuvuuden vallitessa. Jos ajatellaan vaikkapa palloilulajeja, kamppailulajeja ja tanssiurheilua, niin kyllä niissä sitä kontaktia tulee, ja kuitenkin näitten tartuntojen määrä harrastuksissa ja kuntosaleilla on ollut kokonaisuudessaan melko vähäinen. Itse toivoisin, että liikuntaa ja liikuntamahdollisuuksia lähdetäisiin avaamaan niin pian kuin mahdollista, jotta voidaan vaikuttaa kansanterveyteen myönteisellä tavalla varsinkin nuorten kohdalla, mutta kyllähän se on tärkeää kaikkien kohdalla, niin ikääntyvien kuin keski-ikäisten kohdalla.

Mielestäni olisi kyllä valiokunnassa syytä melko kriittisesti tarkastella, onko tämä todellakin välttämätöntä tältä osin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

16.26 Mikko Lundén ps: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! On täysin ymmärrettävää, että tartuntalakiin tarvitaan pykälät, joilla rajoituksia voidaan asettaa silloin, kun tartuntatilanne sitä edellyttää. On myös hyvä, että pykälät ovat nyt voimassa vuoden loppuun eikä niitä muuteta kolmen kuukauden välein. En siis vastusta tämän esityksen hyväksymistä siinänsä. Se, mitä pidän ongelmallisena, on kuitenkin hallituksen toiminta, kun se on säätänyt lain mahdollistamia asetuksia. Rokotukset etenevät, ja tartuntaluvut laskevat nyt ympäri maata. Jo viidessä maakunnassa ilmaantuvuus on alle 10, mutta mitä tekee hallitus? Onko rajoituksia poistettu tai lievennetty silloin, kun tautitilanne sen mahdollistaisi?

Ravintoloita koskevat rajoitukset ovat edelleen varsin tiukat, vaikka viikoilla 1—8 ravintoloihin jäljitettiin vain 2,4 prosenttia kaikista tartunnoista. Muun muassa Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa ravintoloihin ei edelleenkään pääse illalla syömään. Sosiaali- ja terveysvaliokunta edellytti mietintöönsä 9 kuuluvissa lausumissa, että rajoitukset on suhteutettava vallitsevaan epidemiatilanteeseen, taloudelliset menetykset korvataan ravintoloille, ulko- ja sisätilojen erilaiset riskiprofiilit huomioidaan ja vähäriskisempään toimintaan tulee kevyempiä rajoituksia.

Hyvä hallitus, kertoisitteko meille, kuinka pitkään aiotte jatkaa ravintoloiden kurittamista? Milloin Helsingissä saa mennä terassille ja juoda työpäivän jälkeen tuopin, vaikka pääsisi töistä viiden jälkeen? Tai milloin kotikaupungissani Salossa voidaan syödä ravintolassa myös iltakahdeksalta? Moni yrittäjä haluaisi vastaukset näihin kysymyksiin, sillä heidän elinkeinonsa on kiinni näistä päätöksistä ja merkitys on suuri myös heidän työntekeilleen. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kauma.

16.27 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Tässähän nyt tartuntatautilain määräyksiä pidennetään vuoden loppuun saakka, ja varmasti sillä on hyvä tarkoituksensa ja perusteltu tarkoituksensa. Kuitenkin on sellaisia yksittäisiä toimialoja ja asioita, joihin ehkä kannattaa kiinnittää huomiota, ja varmasti valiokunnissa tulemme näin tekemään.

Mutta itse olen aika lailla samoista asioista huolissani kuin edustaja Räsänen tässä aikaisemmin: siitä, että muistettaisiin, että suomalaisten hyvinvointi on muutakin kuin koronasta irti olemista. Se liittyy hyvin pitkälti myöskin liikuntaan, urheiluun, urheiluseurojen toimintamahdollisuuksiin. Nythän tässä tulee uusi säännös siltä osin, että sisätiloissa tapahtuva kontakti tai oleskelu alle kahden metrin etäisyydellä kielletään. Ja myöskin tässä on melko lailla alhainen tämä ilmaantuvuusluku, jos ajatellaan tilannetta, minkä edustaja Lindén esimerkiksi juuri tuossa kuvaili, sitä, missä ollaan käyty, ja sitä, missä ollaan tällä hetkellä. Tässähän sanotaan niin, että kun on 25 tautitapausta 100 000:ta asukasta kohden kahden viikon aikana, niin näihin rajoituksiin voitaisiin mennä.

Ja, arvoisa puhemies, olen myöskin huolestunut, kun tiedetään, että Suomi on iso maa maantieteellisesti katsottuna ja meillä on suuria sairaanhoitopiirejä ja maakuntia, sanotaan vaikka Uusimaa taikka Lappi, joissa voi olla niin, että yhdellä alueella on näitä tautikeskitymiä mutta sitten maantieteellisesti koko muu iso alue on lähes koronavapaa. Tuntuu epäoikeudenmukaiselta sekä niitä yrittäjiä kohtaan että myöskin niitä liikkuja kohtaan se, että koko tätä aluetta tarkasteltaisiin samankaltaisesti, niin että toivon, että tässä pyritään nyt siihen, että pystyttäisiin hienojakoisemmin myöskin näitä alueita käsittelemään ja muistettaisiin se, että kansalaisten hyvinvointi todella on paljolti kiinni myöskin liikkumismahdollisuuksista, erityisesti, kun tämä koronatilanne on kestänyt näin pitkään.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

16.30 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Täällä peräänkuulutettiin kokoomuksen ratkaisumalleja tähän tilanteeseen, ja kuten aikaisemmassa puheenvuorossani nostin esille, totta kai hygieniakäytänteet ja niiden noudattamiset ovat tärkeitä. Nostin esille myös tämän kasvomaskiasian, jossa hallituksella on asenneongelma, ja on monia muita, mitä ihmiset ovat jo tässä oppineet tämän epidemian kestäessä käyttäytymisen suhteen.

Mutta nämä tartuntatautilain muutokset, mitä on tehty, on tehty hyvin kireiksi ja tiukoiksi ankarimmillaan. Ja kuten me olemme nähneet, niin kyllä niitä sitten käyttöön otetaan ja on otettu tietenkin erityisesti niillä alueilla, joilla tartuntamäärät ovat korkeammat, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Niin tietenkin voi olla missä päin Suomea tahansa.

Samalla näille alueille kohdistuu merkittäviä rasituksia, oli sitten kyse lasten ja nuorten liikuntaharrastuksista tai muiden ihmisten liikuntaharrastuksista, hyvinvoinnin ja mielen-terveyden kannalta ja myöskin, niin kuin sanoin aikaisemmin, yrittäjien ja toimeentulon kannalta, ihmisten toimeentulon kannalta. Meidän pitäisi löytää semmoinen kultainen keskitie siihen, kuinka paljon ollaan valmiita ihmisiä ruoskimaan erilaisilla rajoituksilla. Nyt tilanne on parempaan päin menossa, ja hyvä niin.

Edustaja Lindén toi täällä esille, että näillä rajoituksilla on ollut vaikutusta, mutta kysyn: Kuinka paljon esimerkiksi niistä kuntosaleista on lähtenyt tartuntoja? Kuinka paljon on ruokaravintoloista lähtenyt tartuntoja? Emme me ole saaneet näihin valiokunnassa vastauksia. [Aki Lindén: Ei voidakaan tietää!] Tähän samaan aikaan, kun laitettiin tiukoilla ra-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

joituksilla ruokaravintoloita kiinni, oli se ravintolasulku, ja sitten oli tiukat rajoitukset sen jälkeen, osui myös muita rajoituksia paljon ja tuli yleistä tietoisuutta ihmisille siitä, että epidemiatilanne on taas hankalampi ja pitää kaikkien ryhdistäytyä. Se, että sanotaan, että ne rajoitukset nyt olivat ne, jotka tässä purivat, on kyllä kaukaa haettu. Meillä oli paljon erilaisia rajoituksia, joilla yhdessä ihmisten tietoisuuden ja ihmisten käyttäytymisen kanssa on saatu pidettyä tilannetta hallinnassa. Tämä on monimutkainen kokonaisuus, mutta ei ihmisiä [Puhemies: 3 minuuttia!] voi ruoskia loputtomiin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiuru.

16.33 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Päivi Räsänen otti puheeksi liikunnan ja siihen liittyvät kysymykset. Hyvä, että asia tuli esille.

Liikkumattomuuden hinta yhteiskunnalle on miljardiluokkaa, hieman laskentatavasta riippuen. Se skaala on useitakin miljardeja, mitä saadaan, mutta joka tapauksessa miljardeista puhutaan. Nyt korona-aikana — tietysti hyvin pitkälle ymmärrettävistäkin syistä — on jouduttu tekemään rajoituksia. Välillä on ammuttu vähän ylitse, välillä ali, mutta joka tapauksessa kansalaiset ovat tässä tilanteessa joutuneet tilanteeseen, jossa liikkuminen on vaikeutunut varsinkin sisätiloissa. Erityisen huolestuttavaa se on tietysti siinä, että lapset ja nuoret ovat joutuneet lopettamaan harrastuksen, ja kun tulee vuoden tauko nuorelle harrastuksessa, niin se voi olla sitten se viimeinen tauko ja on vaikea päästä takaisin harrastuksen pariin, kun tämä tilanne tästä helpottaa.

Toivomukseni ministereille siellä aitiassa on, että kun hallituksessa näitä asioita käsittelette, niin mahdollisuuksienne mukaan pystyisitte pohtimaan keinoja, joilla tätä liikuntavelkaa ja nimenomaan lasten liikuntavelkaa ja harrastuksen takaisin löytämisen kynnystä voitaisiin madaltaa. Minulla ei ole suoria vastauksia siihen, miten se tehdään, mutta teillä on virkamieskoneisto takana ja hyviä ajatuksia varmasti itsellänne. Asia on tärkeä ja meillä yhteinen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

16.35 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Pyysin vielä puheenvuoron tähän keskusteluun, kun niin usein sanotaan, että ei voida tietää, kuinka moni tartunta on tullut ruokaravintolasta, kuinka moni on tullut enemmän alkoholipainotteisesta ravintolasta, kuinka moni on tullut kuntosaleilta, kuinka moni on tullut työpaikoista, kuinka moni on tullut busseista, kuinka moni on tullut lähijunasta ja niin edelleen ja niin edelleen. Ei voidakaan tietää. Ei tällainen koronavirus ole mikään värikuula, joka lentää sillä tavalla ihmisestä toiseen, että pystytään kaikilta osilta jäljittämään ja tietämään, keneltä ja milloin se on tullut ja keneen se on päätynyt. Se, mitä me tiedämme tässä, on se, että ihmisten väliset lähikontaktit etenkin sisätiloissa altistavat näille, ja ei missään maassa maailmassa olla Suomea paremmin pystytty tätä asiaa lähestymään, vaan me joudumme silloin kohdentamaan niitä rajoituksia juuri ihmisten välisiin lähikontakteihin ja etenkin sisätiloissa.

Mitä liikunnasta on puhuttu, olen täysin samaa mieltä edellisten puhujien kanssa. Liikunta on aivan olennaisen tärkeää kansanterveydelle, ja onneksi enemmänkin sitten yksilötasolla on voinut tietysti Suomen olosuhteissa tässä koko ajan harjoittaa liikkumista, on sitten kysymys hiihdosta, juoksemisesta tai muusta, mutta seuratoiminnalle tämä kieltä-

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

mättä on haaste — nimimerkillä ”Kahden, toivottavasti aika lahjakkaankin, nuoren isovanhempi” tässä totean näin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt meillä on jälleen tähän varattu aika lopumassa, ja antaisin ministeri Kiurulle 1—2 minuutin puheenvuoron.

16.36 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Joo, arvoisa puhemies, olen nopea.

Monenlaisia puheenvuoroja käytettiin tässä kokonaisuudessa, ja on aivan selvää tietinkin, että rajoitukset ahdistavat niin kansakuntaa kuin sen ylintä päättävää elintä, ja tässä salissa on käyty paljon keskustelua siitä, minkälaiset rajoitukset ovat sellaisia, jotka me sitten siedämme suhteessa niistä koituvaan tehokkuuteen, ja minkälaisia säädämme.

Kiinnitän huomiota ensinnäkin edustaja Lundénin puheenvuoroon näistä rajoituksista ja niiden suhteuttamisesta tautitilanteeseen. Tehän sen sanoittekin: näin juuri tehdään. Meillä on Suomessa merkittävä osa perustasolla ja muutamia alueita kiihtymisvaiheessa, joissa on ravintolasääntelyä vapautettu heti, kun voitiin. Ihan oikeasti, tämä tarkoittaa sitä, että se on suhteutettu tautitilanteeseen.

En tiedä, oletteko katsonut päivän tilastoja — sanoin tuossa äskeisessä lähetekeskustelussa, että täällä täytyy ymmärtää, kuinka veitsenterällä me olemme niiden alueiden osalta, jotka ovat vieläkin epidemian leviämisvaiheessa. Meillä on kuusi aluetta, jotka ovat 50—100:n ilmaantuvuudessa per 100 000 per kaksi viikkoa, ja kaksi aluetta, jotka ovat lähes 50:ssä ilmaantuvuudeltaan. Puhun kahdeksasta alueesta, ja on vaikea ajatella, että näillä alueilla päästäisiin suvantovaiheeseen, jos meillä ensimmäinen asenne on se, että avataan kaikki rajoitukset. Se on täysin hybridistrategian vastaista, kun meidän ilmaantuvuus siellä on korkeimmillaan 50. Me ollaan oltu useita kuukausia yli sen hybridistrategian aivan eurooppalaisissa ilmaantuvuusluvuissa, ja kyllä meillä täytyy myös kansakunnan olla vastuussa siitä, että tämä tilanne myöskin jatkuisi sellaisena, että näilläkin alueilla päästään suvantokesään. Minä olen todella huolissani niiden ihmisten puolesta, jotka asuvat levinneisyysalueilla, tuleeko heille suvantokesää lainkaan tällä menolla. Siksi tautitilanne on ratkaiseva, kun rajoituksia puretaan, ja meillä on hyvä esimerkki siitä, että osalla on täysin vapautettu, pikku hiljaa menty siihen suuntaan, ja näin me tullaan sitten jatkossakin tekemään. Siis ravintolarajoitusten tarkoituksena on vapauttaa aukiolot kokonaan silloin, kun tilanne sellainen on.

Ja vielä lyhyesti, puhemies, tästä 25/100 000:sta. Edustaja Kauma otti siihen hampailaan kiinni, ja ymmärrän sen, että oppositiosta pitää terrierinä kaikenlaiseen tarttua, mutta kai te ymmärrätte täällä myöskin, että 25/100 000 per kaksi viikkoa — sehän tarkoittaa sitä, että ollaan vahvassa kiihtymisvaiheessa, epidemia saattaa levitä leviämisvaiheeseen. Eikö siinä vaiheessa, kiihtymisvaiheessa, täydy jo arvioida, voidaanko ottaa tiukempia toimia käyttöön, ettei tämä leviä leviämisvaiheeseen? Nyt tämä on se kysymys, mitä te joudutte täällä eduskunnassa myös pohtimaan. Me emme ole näissä yksin täällä aitiassa, vaan tämä on koko kansakunnan yhteispeliä, ja nyt tämä esitys on tänne tuotu, jotta ulkotapahumat saataisiin kesäksi auki. — Kiitos.

Förste vice talman Tarja Filatov: Debatten och behandlingen av ärendet avbryts nu. Behandlingen av ärendet fortsätter under detta plenum efter att de övriga ärendena på dagordningen blivit behandlade.

Punkt i protokollet PR 50/2021 rd

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 16.40.

Riksdagen fortsatte behandlingen av ärendet klockan 19.01.

Talman Anu Vehviläinen: Nu fortsätter behandlingen av ärende 6 som avbröts tidigare under detta plenum.

Ledamot Wallinheimo frånvarande. — Ledamot Risikko.

19.01 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Tässä oli vielä tästä tartuntatautilaista, ja täällä ministeri kertoikin siitä, että tässä jatketaan tartuntatautilain pykälien muuttamista ja tässä huomioidaan nimenomaan niitä välimatkoja. On mielestäni hyvä, että niitä on pohdittu. Mehän ollaan koko ajan puhuttu siitä, että pitää räätälöidä näitä, koska meillä on aivan erilainen tilanne eri alueilla tämän taudin suhteen. Siitä kyllä olen tyytyväinen, että siihen räätälöintiin sitten loppupeleissä ollaan menty, joskaan ei ihan niin kuin kokoomus on esittänyt elikkä niin, että huomioitaisiin se alue. Sen jälkeen kun tulivat nämä koronanyrkit, ne alueelliset nyrkit, niin sanotusti, niin sen jälkeen kyllä alkoi sitten tapahtua, ja siellä sitä räätälöintiä tapahtuu.

Nyt tämä muutos, että ulkona on vähän väljemmät säännöt, on kyllä ihan tervetullut, koska kyllähän tässä pitää tämän Suomenmaan nimenomaan hieman avautua, koska nyt kun tautitilanne on parempi, niin silloin kannattaa kyllä sitten sitä elämääkin nostaa ja nimenomaan hengittää vähän vapaammin. Me emme koskaan tiedä, miten kauan tässä rokottamisessa menee ja miten nopeasti laumasuoja saadaan oikeasti ja miten nämä rokotteet reagoivat sitten ja kauanko immuniteetti niiden avulla kestää. Mutta ainakin hyvällä mallilla nyt ollaan tämän rokottamisen suhteen, ja sitten koko ajan saadaan lisää tietoa myös taudin käyttäytymisestä.

Mutta sen minä sanon, että vieläkin pitää seurata tätä ulkomaanliikennettä. Se ei vielä kään ole ihan sitä, mitä sen pitäisi olla. Kyllä meillä pitää olla oikeus vaatia sitä, että on rokotettu tai on testattu, koska valitettavasti sieltä ulkomailta tulee niitä muuntoviruksia, jotka ovat sitten monesti resistenttejä näille rokotteille.

No joo, mutta joka tapauksessa hyvä, että tässä kuitenkin ollaan päästy pikkuisen vapautumaan. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till social- och hälsovårdsutskottet, som grundlagsutskottet och ekonomiutskottet ska lämna utlåtande till.